

عنوان مقاله:

گونه شناسی نقوش اساطیری کاشی های زرین فام دوره ی ایلخانی

محل انتشار:

اولین کنفرانس ملی دوسالانه باستان شناسی و تاریخ هنر ایران (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

آمنه حمزه ئی - دانشجوی کارشناسی ارشد باستان شناسی دانشگاه بوعلی:

خلاصه مقاله:

پس از ظهور اسلام، نمونه های متعدد کاشی های زرین فام به دست آمده از مسجد قیروان و شهر سامره در عهد عباسیان نشانگر آشنایی سفالگران و کاشی سازان قرون اولیه اسلامی با تکنیک ساخت کاشی زرین فام است. ساخت کاشی زرین فام و توسعه تدریجی آن از اواخر دوره سلجوقیان آغاز گردید و در دوره ایلخانیان به اوج ترقی رسید. از جمله اشکال رایج که به نحوی با اعتقادات ماورایی انسان ها عجین شده می توان به فرم ستاره ای، هشت پر و چلیپایی بودن طرح کاشی زرین فام دوره ی ایلخانی اشاره نمود. هدف از انجام این پژوهش شناخت مفاهیم نقوش اساطیری و گونه شناسی کاشی های این دوره است. در این پژوهش به این سوال که نقوش اساطیری به کار رفته در کاشی های دوره مذکور القا کننده چه مفاهیمی و تحت تاثیر چه فرهنگ هایی بودند، پاسخ داده خواهد شد. نتایج پژوهش حاکی از آن است که نقوش اساطیری به کار رفته در کاشی های زرین فام هر کدام القا کننده مفاهیم و مظاهر خاصی است که از جمله آن می توان به نماد سعادت و خوشبختی، اهریمن، پایداری حیات، گردش چرخش گیتی و... اشاره کرد. این نقوش بازتابی است از اعتقادات و افکار هنرمندان آن دوران که نشأت گرفته از اسطوره ها، افسانه ها و داستان های حماسی شاهنامه و... هستند. همچنین با توجه به پژوهش های صورت گرفته و شواهد موجود، چنین بر می آید که نفوذ و تاثیر فرهنگ ساسانیان، مانویان، بوداییان، مغولی، هنر چین (به ویژه در رنگ آمیزی و طرح هایی چون ابرهای طوماری و صورت هایی با چشمان بادامی و نقوش سیمرغ و اژدها) در کاشی زرین فام، انکار ناپذیر است. این مقاله به روش کتابخانه ای و با رویکرد توصیفی - تحلیلی انجام پذیرفته است

کلمات کلیدی:

نقوش اساطیری، گونه شناسی نقوش، کاشی های زرین فام، دوره ایلخانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/905177>

